

1551.

obitare, irritum nihilominus decernentes, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Dat die 24. Novem. 1550. Pont. An.I.

Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quinquagesimo, octavo Kal. Decembris Pont. nostri anno I.

XII.

Contra impediētes Inquisitores haereticae pravitate in eorum officio, aut in causis Inquisitionis se ingerentes. Et contra ipsos Inquisitores, admittentes laicos ad criminis haeresis cognitionem.

JULIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

Inquisitores a multis impediebantur in eorum officio sub variis pretextibus.

Licet a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, etiam per speciales Constitutiones in corpore juris insertas, fuerit rite, & salubriter sancitum, atque decretum, ut saeculi potestates, & Domini temporales, ac Provinciarum, Civitatum, terrarum, & locorum quorumcumque rectores, quibuscumque dignitatibus, vel officijs, aut nominibus censeantur, Dioecesanis Episcopis, & Inquisitoribus haereticae pravitate in ipso Inquisitionis negotio faverent, & assistant, nemoque ex praedictis potestatibus, dominis, & rectoribus, eorumque officialibus de crimine haeresis, cum mere sit Ecclesiasticum, quoquo modo cognoscat, vel iudicet, neque Dioeceseo Episcopo, vel Inquisitori ipsius Inquisitionis negotio incumbenti se opponere, aut ipsam aliquatenus impedire, vel impediētibz auxilium, aut favorem scienter dare audeat, perpetuae damnationis sententia in eos, qui contra praedicta fecerint, promulgata, quam si per annum animo sustinuerint pertinaci, ex tunc velut haeretici condemnentur: usque adeo tamen in omnibus ferre, non solum Italiae, verum etiam aliis Provinciis, Civitatibus, terris, & locis, complurium laicorum, ut accepimus, mundanae gloriae processit ambitio, vel sacrorum Canonum inficitia, vel Ecclesiastica disciplinae contemptus, ut in animarum suarum, perniciem atque interitum, Dioecesanos Episcopos, & Inquisitores a Sede Apostolica institutos Inquisitionis officium exercentes, alii sub justitiae pretextu, ne ulli scilicet fiat injuria, impedire, alii vero sub pietatis colore, ut fontes scilicet severius puniantur, se ipsis Dioecesanis Episcopis, & Inquisitoribus adiungere, & una cum eis de ipso haeresis crimine cognoscere, processus formare, formatosque suo iudicio submittere non erubescant.

Pontifex ideo precipit, ut nemo impediat Inquisitores in negotio Inquisitionis, nec se ingerat in eo.

§.1. Cui sane morbo jam nimis late progredienti solitam, ac salutarem Ecclesiae medicinam pro nostra pastoralis sollicitudine afferre cupientes, saeculi potestates, dominos temporales, ac Provinciarum, Civitatum, terrarum, & locorum rectores supra-

dictos, necnon quascumque alias saeculares personas, tam privatas, quam publico quovis munere fungentes, requirimus, & monemus, ac eis Jesu Christi Redemptoris nostri (cujus vices, licet immeriti, gerimus in terris) nomine precipimus, ne Dioecesanos Episcopos, & Inquisitores ipsos in suo Inquisitionis negotio, ullo modo impediāt, seu perturbent, neque se in haeresis crimine cognoscendo, vel iudicando, quovis, etiam assistentia, & favoris colore, causa, vel occasione (nisi quatenus ab ipsis Dioecesanis Episcopis, aut Inquisitoribus, spontanea, & libera eorum voluntate fuerint requisiti) se ingerant, ordinationes, provisiones, & leges quascumque, de ipsius criminis cognitione latas sacris Canonibus obstantes, & Ecclesiasticam jurisdictionem impediētes sine mora abrogent, & deleant, prout etiam Nos eas omnes invalidas fuisse, & esse decernimus, & declaramus, ac ex nunc pro abrogatis, & deletis haberi volumus, & mandamus.

1551. gnoscent. crimine haeresis nisi ab Inquisitoribus requisitus.

§.2. Qui monitis his nostris non obtemperaverint, quive scienter in praedictis consilium, auxilium, aut favorem dederint, noverint se, non solum per sacras dictorum Praedecessorum nostrorum Constitutiones, verum etiam per hanc nostram sanctionem, sive sententiam, & declarationem perpetuo duraturam (quam auctoritate Omnipotentis Dei, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra in ipsos non obtemperantes, quacumque illi praesuleant dignitate, in his scriptis proferimus) communiōne fidelium, & omnium Ecclesiasticorum Sacramentorum receptione privatos, ac maledictionis, aut execrationis aeternae vinculo ligatos, anathematique, & majoris excommunicationis mucrone percussos, ita ut nemo umquam in praemissis delinquens, nisi a Nobis, & Successoribus nostris canonice intrantibus, etiam praetextu quarumcumque facultatum, concessionum, & gratiarum, etiam confessionum nuncupatarum, etiam a Nobis, & dicta Sede haestenus emanatarum, vel in posterum emanandarum specificam, & expressam, ac alias quam per verba generalia, de praesentibus nostris literis mentionem non facientium, praeterquam in mortis discrimine, absolvi possit.

Inobediētibzque & eorum favoribus per nos expressis imposit.

§.3. Quibus etiam censuris ipsos Dioecesanos Episcopos, & Inquisitores subjacere volumus, si laicos secum quomodocumque de ipso crimine cognoscere, aut iudicare permiserint.

Inquisitores etiam eisdem poenas infligit si admittant laicos cognoscere de crimine haeresis. Iusto publicandi hanc Bullam.

§.4. Ut autem praemissa omnia, ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusque de eis ignorantiam iuste praetendere possit, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod praesentes literae per aliquos Cursores nostros, aut Notarios publicos in Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Ecclesiae Lateranen., ac Cancellariae Apostolicae valvis, necnon acie Campi Florae, ut moris est, publicentur, earum exemplo in singulis valvis, & acie hujusmodi affixo, & dimisso. Nulli ergo &c.

Datum

1551. Dat. P. A. II. 15. Februarii

Publicatio.

Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quinquagesimo primo, quingentesimo Kal. Martii Pont. nostri Anno II.

Lepta, & publicata fuit die Veneris Sancti in Capella Sanctitatis Suae, dum divina celebrarentur officia.

Anno Domini 1551. indictione nona, die vero 24. mensis Martii, Pont. SS. D. N. Julii divina providentia Papa III. anno ejus II. Retroscripta littera affixa, & publicata fuerunt in valvis, seu portis Principis Apostolorum de Urbe, & Sancti Joannis Lateranen., & Cancellariae Apostolicae, necnon in acie Campi Florae, dimissi copis per Nos Petrum Gomez Ereyle, & Franciscum Manos, SS. D. N. Papae Cursores.

Ita est Petrus Gomez Ereyle Cursor, manu propria.

Ita est Franciscus Manos Cursor, manu propria.

Petrus Leobodie Magister Cursum.

XIII.

Ex Regeslin. Archiep. Vat.

Praelatorum Donationes tempore Infirmittatis factas, nisi per viginti dies supervixerint, nullas esse decernit.

JULIUS PAPA III

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

Cura Pastoralis officii admonemur, ut ab usibus, & fraudibus illis, praesertim per quos Camera Apostolica, cujus iura defendere tenemur, defraudatur, & laeditur, opportunis remediis obviamus.

Praelati Ecclesiarum saepe donationes inter vivos simulabant in Cam. Apost. praedictum.

§.1. Cum itaque sicut ad auditum nostrum pervenit, saepe contingat, ut Archiepiscopi, & Episcopi, ac alii Praelati Regnorum Hispaniarum, & aliarum partium diversarum in infirmitate constituti, & in extremis laborantes, scientes se de bonis per eos ex fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiarum, & Monasteriorum, quibus praesunt, ac aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum, quae obtinent, aut illorum intuitu acquisitis testari, aut alias per viam ultimae voluntatis disponere non posse, ut quod legitime facere non valent, per indirectas, & fraudulentas vias efficiant, omnia res, & bona per eos ex fructibus hujusmodi acquisita, quae ut plurimum propter opulentiam Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum praedictorum maximi valoris, & momenti existunt, per viam simulatae inter vivos donationis inter diversas personas, & in diversos usus distribuunt, seu potius distrahant in dicta Camerae Apostolicae, ad quam bona ipsa tamquam ipsorum Praelatorum spolia pervenire deberent, maximum damnum, & praedictum.

Declaratio de qua in Rubrica.

§.2. Nos hujusmodi fraudibus opportunum remedium adhibere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia volumus, & Apostolica auctoritate per praesentes statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus omnes, & singulae donationes per Archiepiscopos, Episco-

pos, & Praelatos praedictos in infirmitate, constitutos de bonis hujusmodi pro tempore factae, nisi post donationes ipsas illi, quibus fecerint, per viginti dies supervixerint, nullius sint roboris, vel momenti, & ex eis illis, in quorum favorem factae extiterint, nullum Jus, seu titulus, vel commodum acquiratur, sed illi omnium illarum commodo, & effectu careant.

Sicque servari in perpetuum statutum.

§.3. Decernentes sic in praemissis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definituri debere: irritum quoque, & inane: si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Exequutorum hujusmodi Constitutionis.

§.4. Ac mandantes dilectis filiis Curiae Caesarum Camerae Apostolicae generali Auditori, & moderno, ac pro tempore existenti in dictis Regnis Apostolicae Sedis Nuncio, quatenus ipsi, vel eorum alter per se, vel alium, seu alios ubi, quando, & quoties opus fuerit, praesentes solemniter publicantes, illas inviolabiliter observari, ac suum effectum fortiri faciant: Non permittentes aliquid contra earum tenorem per quoscumque quomodolibet attentari, contradicentes quolibet, & rebelles cujuscumque status, gradus, vel conditionis fuerint, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, vel alia mundana dignitate praesulerint, per censuras, & poenas Ecclesiasticas aliaque opportuna remedia, appellatione postposita, compescendo, ipsasque censuras, & poenas legitimis super his habendis servatis processibus etiam iteratis vicibus aggravandi, ac interdictum Ecclesiasticum apponendi, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio contrarium.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis quibusvis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, confirmatis, & innovatis, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 30 Aprilis 1551. An. II.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die tertia Aprilis millesimo quingentesimo quinquagesimo primo, Pont. nostri Anno II.

XIV.

Indulta, & privilegia Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Capella Summi Romani Pontificis Assistentium.

JULIUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Romanus Pontifex ex sua circumspicua providentia eas consuevit personas condi-

Exordium.

Indultum pro Prelatis Capella Assistentibus, circa collationem beneficiorum.

condignis precipue complecti favoribus, & gratis, quas sibi, & Apostolicæ Sedis devotas, & obsequiosas, ac plurimis cognoscit meritis adjuvari.

§.1. Hinc est, quod Venerabiles fratres Fabium Constantinopolitanum, Christophorum Alexandrinum, Christophorum Hierosolymitanum, Joannem Aquilegen. Patriarchas, & Andream Spalaten., Jacobum, Corcyren. Franciscum Senen., Joannem Michaelen Materan., Scipionem Tarentin., Thadæum Consentinen., Joannem Adream Messanen., Bernardinum Surrentin., Cæsarem Taurinen. Archiepiscopos, ac Marcum Senogalienen., Thomam Feltrin., Philos Asculan., Philippum Salutarium, Nicolaum Mariam. Catanien., Bernardinum Camerinen., Paulum Caturcen., Joannem Noviomen., Jacobum Nivernien., Leonem Foro-Julien., Claudium Mirapicen., Cornelium Bitontin., Joannem Baptistam Venafran., Joannem Jacobum Aprutin., & Iodocum Lubicen. Episcopos, Prelatos domesticos nostros, & in Capella nostra Assistentes, eorum meritis, & obsequiis exigentibus, condignis favoribus, & gratis profecti, titulisque, & honoribus decorare volentes, Motu proprio, non ad ipsorum Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, vel aliorum pro eis Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & certa scientia, eisdem Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & eorum singulis (sine tamen quorumcumque dispensationum ad beneficia, ac indultorum de fructibus in absentia percipiendis, necnon exemptionum a superioritate, & jurisdictione eorum Ordinariorum sibi a Sede Apostolica, ante tamen Concilii Tridentini celebrationem concessorum, quorum omnium tenores pro expressis haberi volumus, & quæ illis tantum, quibus concessa sunt, minime denegata censeantur, sed in suo robore persistant, præjudicio) ut quandiu eorum quilibet Patriarchali, Archiepiscopali, & Episcopali, cui nunc præesse dignoscitur, aut ad quam eum forsitan transferri contigerit, Ecclesiæ præferat de quibuscumque dignitatibus, personibus, administrationibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus, ad suam, ratione Ecclesiæ, cui præest, collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem, conjunctim, vel separatim spectantibus, & pertinentibus, quæ deinceps in antea in singulis Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris mensibus vacare contigerit (dummodo dispositioni Apostolicæ generaliter reservata, seu ex generali reservatione Apostolica affecta non fuerint) etiam si præsentationes, nominationes, vel electiones aliorum, quæ salva sint, præcedere consueverint, perinde ac si aliqua, a Nobis, vel dicta Sede, aut illius legatis, gratia expectative, ac super illis reservationes, uniones, annexiones, & incorporaciones, ac reservandi, uniendi, providendi, & alias

disponendi, mandata cum inhibitionibus, & irritantibus, & aliis decretis nullatenus emanassent, vel in posterum emanarent, de illis videlicet ad suam separatim, per se solum, vel ejus pro tempore deputatum Vicarium, ad suam vero cum Capitulo Ecclesiæ suæ, conjunctim, collationem, provisionem, præsentationem, electionem, & aliam dispositionem hujusmodi spectantibus, una cum eisdem Capitulo personis sibi gratis, & alias idoneis providere, & alias disponere, libere, & licite possint, & valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam, & facultatem concedimus.

§.2. Ipsosque Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, ac eorum singulos, Nobiles creamus, & facimus, ac nobilitamus, nobilitatisque titulo, & insigniis decoramus, necnon aliorum nobilium numero, & consortio favorabiliter aggregamus, ac pro nobilibus haberi, nominari, & reputari volumus, atque mandamus, eisque ut omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, derogationibus, mandatis, dispensationibus, favoribus, gratiis, & indultis, quibus alii nobiles, etiam de nobili Comitum genere, etiam qui illustres reputantur, etiam ex utroque parente procreati, de jure, vel consuetudine, ac alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, etiam uti, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, & valeant vere, & non fictè, in omnibus, & per omnia, ac si de illustrissimo genere ex utroque parente procreati forent, ita quod inter eos, & ipsos illustres, quoad nobilitatem, & alia ad illam necessaria, nulla penitus sit differentia, nec fictè locum habeat, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus. Et in signum honoris, & nobilitatis hujusmodi, eis, & eorum cuilibet tres Montes, & alteram ex laureis, sive coronis insigniorum nostrorum, quibus eorum unusquisque, prout melius sibi videbitur, una cum insigniis suis, vel absque illis deinceps perpetuo uti possint, gratiosè donamus, & impertimur.

§.3. Ac eosdem Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, & eorum singulos a solutione cuiuscumque decimæ, etiam per Nos, & Sedem prædictam pro tempore impositæ, aut cuiuscumque pedagi, subsidii, gabellæ, & cuiuscumque alterius generis, ordinarii, & extraordinarii ubique locorum, & ex quavis causa, impositi, & imponendi.

§.4. Necnon ad instar Referendariorum nostrorum circa vestigal vini pro sex vegetibus durat. eisdem auctoritate, & tenore eximimus, & liberamus, ac liberos, & exemptos esse volumus.

§.5. Et insuper eisdem Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & eorum singulis, ut Monasteria, Ecclesias, & alia quæcumque beneficia Ecclesiastica, suarum Civitatum, & Diocesium, ac infra limites Decanatum, Archidiaconatum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum per eos, ex quibusvis dispensationibus, & concessionibus Apostolicis, in titulum, & commendam,

Nobilitatisque decus, cum usu insigniorum Patrum.

Exemptioneque a decimis.

Vestigaleque vini pro sex vegetibus. De quo vide sup. Pauli III. Const. XXVIII.

Indultum visitandi Ecclesiæ &c. & procuraciones exigendi. Hoc revocavit & declaravit Concilium Tridentinum. Tit. 24. cap. 3.

Locandique ad biennium fructus beneficiorum, etiam anticipata solutione.

dam, & alias quomodolibet, nunc, & pro tempore obtentorum, eorumque personas, in quibus sibi ratione Ecclesiarum suarum, ac Decanatum, Archidiaconatum, & aliorum beneficiorum prædictorum visitationis officium, de jure, vel consuetudine competit, per unam, seu plures personas idoneas, quas ad hoc duxerint deputandas, quamdiu Ecclesiis prædictis præfuerint, ac Dacanatus, & Archidiaconatus, & alia beneficia prædicta obtinerint, & quoties visitationis tempus ingruerit, etiam duo, tria, seu plura ex eisdem Monasteriis, Ecclesiis, seu locis una, & eadem die visitare, & procuratoris jura, & emolumenta quæcumque ratione visitationis hujusmodi sibi debita, etiam si summam triginta librarum Turonen. argenti, quarum duodecim valeant unum florenum de Florentia, pro die qualibet excedat, ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, locis & personis taliter visitatis, in pecunia numerata recipere, & exigere.

§.6. Necnon omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus mensurarum suarum Patriarchalium, Archiepiscopopalium, & Episcopopalium, & quorumcumque Monasteriorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium per eos, ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis, in titulum, & commendam, aut alias pro tempore obtentorum, quibusvis personis etiam laicis, cum quibus suam, & mensuram, ac Monasteriorum, beneficiorumque prædictorum conditionem efficere poterint meliorem, usque ad biennium a die arrendationis desuper ab eis, vel suis procuratoribus faciendæ computandum, pro pretio, seu pretiis, de quo, vel quibus. eis, vel procuratoribus suis videbitur arrendare, seu firmam, vel annuam pensionem concedere: Ac pretium, seu pretia hujusmodi, etiam unico contextu, & anticipata solutione in pecunia numerata recipere, & habere, ac de habitis, & receptis solventes quietare, & liberare. Necnon fructus, redditus, & proventus hujusmodi, ac se, & suos, in Ecclesiis, Monasteriis, & beneficiis prædictis Successores quoscumque, ad arrendationis hujusmodi sic faciendæ observacionem pro dicto biennio, cum clausulis, & obligationibus in talibus apponi solitis obligare possint, dictaque personæ, fructus, redditus, & proventus prædictos, ad firmam seu annuam responsionem pro dicto biennio recipere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeant.

§.7. Necnon ut de bonis suis mobilibus & immobilibus, ac semoventibus, ab eisdem Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, tam per prædictas, & alias Ecclesias, Monasteria, & beneficia Ecclesiastica qualitercumque qualificata, per eos ex quibusvis dispensationibus Apostolicis quomodolibet obtenta, & obtinenda, necnon ex ingenio, industria, ac labore suis, & alias quomodolibet licite acquisitis, & acquirendis, usque ad summam duorum millium ducatorum

Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

auri in auro, in quolibet, etiam a jure interdictas, & reprobatas personas, tam inter vivos, quam causa mortis, pro libito eorum voluntatis, aut pro remuneratione laborum eorum, qui eis viventibus intervenerint, sive sint consanguinei, sive alii, & alias in pios, & non pios, alias tamen licitos usus disponere, & erogare libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis, de speciali gratia indulgemus.

§.8. Necnon eis, & eorum cuilibet, omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus per eos, ex horarum omissione, & indebita possessionis beneficiorum apprehensione, seu casusumque criminis, a jure, vel ab homine, aut quavis alia quantumcumque inexcogitabili causa indebite perceptos, etiam in utroque foro remittimus, eosque ab eorum restitutione liberamus. Necnon a quibusvis propterea quomodolibet forsitan incurfis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis absolvimus, & liberamus, ac absolutos, & liberatos fore nunciamus, omnemque inhabilitatis, & infamiae maculam, sive notam ex præmissis quomodolibet provenientem, ab eis, & eorum quolibet penitus abolemus.

§.9. Districtius inhibentes quibusvis gabellarum, pedagiorum, & onerum hujusmodi exactoribus, ne eosdem Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, vel eorum aliquem contra præsentium tenorem quoquo modo molestant, vel inquietare præsumant.

§.10. Ac decernentes, quod si contingat eosdem Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, dicto durante biennio decedere, aut regimini, & administrationi suarum Ecclesiarum cedere, ac Monasteria, & beneficia hujusmodi alias quomodolibet dimittere, nihilominus fructus, redditus, & proventus prædictos pro dicto biennio obligatos remanere, & suos in Ecclesiis, & Monasteriis, ac beneficiis hujusmodi successores ad observacionem earumdem arrendationum, teneri, ac si se ad id personaliter obligassent.

§.11. Necnon testamenta, & dispositiones hujusmodi plenam roboris firmitatem obtinere, & firmiter observari debere.

§.12. Præterea quod Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac eorum cuilibet Milites, & Equites deauratos octo, ac ad instar Sacri Palatii, & Aula Lateranensis Comitum, quoscumque Notarios, & tabelliones publicos, ac Judices ordinarios extra Romanam Curiam creandi, & instituendi, ac eisdem Militibus solita Equitum deauratorum insignia concedi, ipsosque Notarios, & tabelliones de notariatus, & tabellionatus, & judicatus officii hujusmodi per pennam, & calamare, ut moris est, investendi.

§.13. Necnon quoscumque utriusque sexus spurios, manseres, bastardos, aliosque ex quocumque illicito, & damnato coitu pro tempore procreatos, viventibus, seu mortuis eorum parentibus, disjunctive, seu copulative, ita, ut ad paternas, & alias successiones quorumcumque admitti, & in illis (sine præjudicio illorum, qui ab intestato suc-

Indultum remissionis fructuum malorum peccatorum, & omnis infamiae & censuræ.

Inhibitio contra Gabellarios.

Arrendationes pro d. biennio præjudicant successibus.

Prædicta eorum testamenta valeant.

Indultum cresendi Notarios, & Milites deauratos.

Legitimandique bastardos Revocavit Fius IV.

to succedere debeant, & ad quacumque officia publica, & privata admitti, illaque gerere, & exercere possint, perinde, ac si de legitimo toro procreati fuissent, legitimandi, ac omnem ab eis genituræ maculam abolendi, necnon eos ad primæva naturæ jura restituendi, & reponendi.

§.14. Ac quoscumque idoneos, accitis, & in hoc sibi assistentibus, duobus dumtaxat Doctoribus, seu Magistris in facultate in qua promovendi erunt, quos duxerint eligendos, in utroque, vel altero juriū, ac Theologia, & Artibus, necnon Medicina, ac Baccalariatus, Licentiatuæ, vel Doctoratus, ac Magisterii gradibus respective cum solita insigniorum in talibus tradi solitorum exhibitione promovendi, & sic promoti, quod omnibus, & singulis libertatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, & indultis, quibus alii Baccalarii, Licentiatu, Doctores, & Magistri in utroque, seu altero juriū, ac Theologia, vel Medicina hujusmodi in universitatibus Studiorum generalium promoti, de jure, vel consuetudine utantur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, concedendi.

§.15. Necnon quoscumque ad omnes, etiam sacros, & Presbyteratus ordines promoveri cupientes, alias idoneos a suis Ordinariis literas dimissorias, seu ab eadem Sede licentiam habentes, ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus ordines hujusmodi, etiam extra tempora a jure statuta, ac etiam extra eorum Dioecesium, de consensu tamen Dioecesanorum, & alias rite promovendi, & distos ordines eis conferendi.

§.16. Necnon per se, vel alium, seu alios, contra omnes, & singulos criminosos, & qualitercumque delinquentes suarum Civitatum, & Dioecesium quoscumque dignitatis fuerint, etiam exemptos inquirendi, ac eos juxta eorum demerita, ac criminum, & excessuum qualitatem, & exigentiam, prout canonicæ mandant sanctiones, puniendi, ac super his etiam quocumque opportuno cognoverint, auxilium brachii secularis invocandi.

§.17. Necnon Ecclesias quascumque in eorum Dioecibus consistentes etiam exemptas Ecclesias visitandi, & ut quæ reparatione indigent, reparantur, & animarum cura, si illis imminet, aliisque debitis obsequiis non defraudentur, omnibus juris, & facti remediis providendi.

§.18. Necnon cum uno assessore, seu iudice quascumque causas, etiam criminales, quoscumque qualitatis existant, audiendi, & absolvendi, vel condemnandi, prout justitia suadebit, & secundum Deum, ac salutem animæ suæ cognoverint expedire, ita quod propterea nullam penitus irregularitatem, aut inhabilitatem, vel infamiam maculam, sive notam, aut alias censuras, seu poenas, incurrant, aut incurere censeantur.

§.19. Necnon omnia, & singula beneficia ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia, per eos, ex quibusvis dispensationibus, &

concessionibus Apostolicis, in titulum, vel commendam, aut etiam invicem, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis, ad eorum vitam unita, per eos, & eorum quemlibet nunc, & pro tempore obtenta, simul, vel successively simpliciter, aut pro alio, seu aliis, simili, vel dissimili, aut similibus, vel dissimilibus, beneficio, seu beneficiis, Ecclesiastico, vel Ecclesiasticis, cum quibusvis personis secum permutare volentibus, ex causa permutationis hujusmodi, (in qua tamen nulla illicita ipsatio, seu simoniaca pravitas interveniat) an quorumcumque Ordinariorum locorum, aut Canonico-rum Metropolitanarum, vel aliarum Cathedralium Ecclesiarum, seu aliarum personarum in dignitate Ecclesiastica constitutarum ad id per eos eligendarum, manibus extra dictam Curiam, prefata Sedis, aut casusvis alterius licentia minime requisita, resignandi, & commendis cedendi, ac unionum hujusmodi dissolutioni consentiendi, ipsisque Ordinariis, & Canoniceis, ac personis in dignitate Ecclesiastica constitutis resignationes, simpliciter, vel ex causa permutationis, ac commendarum cessiones extra dictam Curiam recipiendi, & admittendi, uniones hujusmodi dissolvendi.

Necnon illa quæ simpliciter ipsi resignaverint, aut quorum commendam cesserint, vel unionum hujusmodi dissolutioni consenserint, idoneæ, seu idoneis personis per eos nominandis, etiam quacumque, quocumque, & quacumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, & expectantibus, quæ vero ex causa permutationis ipsis compermutantibus personis, & quæ dictæ compermutantes personæ resignaverint, beneficia hujusmodi, etiam si, ut præfertur, qualificata, & per eos pro tempore quomodolibet obtenta ex quavis causa dispositioni Apostolicæ generaliter reservata, seu affecta fuerint, eisdem Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis per eos, quoad vixerint, etiam una cum Ecclesiis, quibus præesse dignoscuntur, ac quibusvis Monasteriis, & beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumvis Ordinum regularibus per eos ex quibusvis similibus dispensationibus, & concessionibus Apostolicis, in titulum, & commendam, ac alias tunc, & pro tempore obtentis, juxta tenorem dispensationum Apostolicarum eis desuper concessarum, in titulum, vel commendam retinenda conferendi, & de illis etiam providendi, omniaque, & singula alia, in præmissis omnibus, & circa ea, necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, etiam si ipsi Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi tempore resignationum, seu cessionum, aut præstationis consensus dissolutionum, unionum hujusmodi, in aliqua infirmitate, ex qua eos postmodum infra viginti dies decedere contingat, constituti fuerint, plenam, & liberam auctoritatem, & tenore prædictis, facultatem concedimus.

§.20. Et insuper eisdem Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & eorum singulis, quod postquam a dicta Curia se absentaverint usque ad quinquennium, ex tunc compu-

Indultum per quinquennium a visitandis liminibus Apostolorum.

Doctoresque etiam i. R. concauit Pius V.

Sacros Ordines extra tempora conferendi. Tu attende Conc. Trid.

Contra quoscumque etiam exemptos in sua Dioecesi procedendi.

Ecclesias suarum Dioecesium etiam exemptas visitandi.

Causas quascumque etiam criminales, citra irregularitatem cognoscendi.

Indultum circa resignationes & permutationes beneficiorum.

1551. Hoc revocavit Sicuti V.

Confessoremque eligenti. Quod declaravit mox infra. Imo revocavit confessio-naria Pius IV.

Claufulæ præservativa.

Decretum irritans.

computandum limina Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum (dummodo per procuratorem idoneum illa visitent) personaliter visitare minime teneantur, nec ad id, a quoquam invitati compelli, aut propterea perituri reatum incurere possint.

§.21. Necnon quod aliquem Presbyterum secularem, vel cuiusvis Ordinis regularem in eorum Confessione, qui eos a quibusvis, etiam majoris excommunicationis, suspensionis, & interditi, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa pro tempore latis, & quibus etiam pro tempore irretiti fuerint, etiam si illorum absolutio Sedi prædictæ, specialiter, vel generaliter reservata fuerit, ac quorumque votorum, & juramentorum, necnon Ecclesiæ præceptorum transgressionibus, jejuniorum, poenitentiarum injunctarum, & divinorum officiorum in toto, vel in parte omissionibus, & quibusvis aliis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam talibus, de quibus esset Sedes prædicta merito consulenda, videlicet in casibus dictæ Sedi qualitercumque reservatis (exceptis contentis in Bulla in die Cœnæ Domini legi consuetæ) semel dumtaxat singulis annis, & etiam in dictis exceptis, ac in Bulla hujusmodi contentis in vero mortis articulo, in aliis vero eisdem Sedi non reservatis casibus, quoties opportunum fuerit, confessionibus eorum diligenter auditis absolvere, ac eis pro committis poenitentiam salutarem injungere. Necnon vota quacumque, quatuor majoribus dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare, & juramenta, sine tamen tertii præjudicio relaxare, ac omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & confessi fuerint ter in vita, & in mortis articulo, etiam si tunc mors non subsiquatur, plenariam remissionem, & absolutionem, ita ut hujusmodi plena remissio in dicto mortis articulo eis suffragetur, auctoritate Apostolica impendere possint, eligere libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus.

§.22. Ac præsentem literas, & in eis contenta quacumque, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus modificationibus, decretis, declarationibus, & Cancellariæ Apostolicæ regulis ex quibusvis causis quantumcumque maximis, & urgentissimis, etiam in favorem fidei, & pro divini cultus augmento, etiam consistorialiter, nunc & pro tempore factis, & editis nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quotiens illæ emanabunt, totiens in pristinum statum restitutas existere, & censei, ipsosque Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, præmissis omnibus, etiam eorum a dicta Curia absentia, etiam postquam assistentes esse desierint, uti, potiri, & gaudere posse.

§.23. Sicque in præmissis omnibus per quoscumque Judices, & commissarios, quavis auctoritate fungentes: sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi fa-

cultate, & auctoritate, judicari, & acquiri debere, ac si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.24. Quocirca venerabilibus fratribus, Salutarium, & Albigenensis ac Balneoregionensis Episcopis, per præsentem committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentem literas, & in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum prædictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentem literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari. Non permittentes eos desuper per quoscumque quavis auctoritate fungentes, contra præmissa, seu eorum aliquod quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, & alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.25. Non obstantibus nostræ, per quam inter alia volumus, quod si quis in infirmitate constitutus resignaret aliquod beneficium Ecclesiasticum, & postea infra viginti dies per ipsum resignantem præstandi consensus computandos, ex ipsa infirmitate decederet, ac beneficium ipsum conferretur, per resignationem sic factam collatio hujusmodi nulla esset, ipsumque beneficium nihilominus per obitum vacare censeretur, ac sel. record. Gregorii X., & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac quibusvis aliis Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac legibus imperialibus, necnon civitatum, & locorum quorumcumque etiam municipalibus, ac prædictarum, & aliarum Ecclesiarum, in quibus secularia, ac monasteriorum, seu aliorum regularium locorum, in quibus ipsa regularia beneficia dependere contigerit, & ordinum, quorum illa extiterint, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis universitatibus, etiam generalium, & Scriptoribus Archivi dictæ Curie, & aliis Collegiis, etiam motu, & scientia similibus, ac quavis etiam Imperiali, vel Regia consideratione, & ex quibus causis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, etiam disponentibus, quod naturales, & bastardi legitimi non possint, nisi de consensu legitimorum, & naturalium, & quod nullus ad Baccalariatus, Licentia-

Executores istius Constitutionis.

Claufulæ derogatoria.

tura, & Doctoratus, ac Magisterii gradus, alibi quam in universitate, in qua studuerit, promovendi possit, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque, Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorem existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Declaratio circa Confessionale superadditum.

§.26. Volumus autem quod dicti Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi poenitentiam eis per Confessorem, quem singuli eorum duxerint eligendum, eis pro præmissis injungendam, adimplere omnino teneantur. Et ne, quod absit, dicti Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi propter hujusmodi gratiam, vel concessionem eligendi Confessorem reddantur procliviores ad illicita in posterum committenda, etiam volumus, quod si Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi præfati, a sinceritate fidei, & unitate dictæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia, & devotione nostra, & Successorum nostrorum canonice intransium desisterint, aut ex confidentia ejusdem concessionis, vel remissionis aliqua forsitan commiserint, concessio, & remissio prædictæ, & quoad illas, præsentibus literæ eis nullatenus suffragentur.

Declaratio circa beneficia.

§.27. Quodque si singulorum beneficiorum prædictorum simpliciter resignatorum fructus, redditus, & proventus viginti quatuor florenorum auri de Camera secundum communem estimationem, valorem annum excedant, tam conferentes, quam illi, quibus ipse collationes fient, & si ex causa permutationis, & resignationis hujusmodi fiant, ac suorum, & eis ex eadem causa collatorum beneficiorum hujusmodi fructus, redditus, & proventus inæquales fuerint, id etiam si ipsa inæqualitas viginti quatuor florenos similes secundum estimationem prædictam non transcendant, similiter conferentes prædicti, & illis quibus beneficia majoris valoris hujusmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus personarum, & beneficiorum eorumdem, ac diebus facta-

rum collationem hujusmodi Agentes Camera Apostolicæ, aut collectores, vel subcollectores fructuum, reddituum, & proventuum inde Camera debitorum, in partibus illis pro tempore deputatos infra unum, si citra, vel si ultra montes collationes ipsæ factæ fuerint, infra tres menses, juxta quosdam recol. mem. Sixti etiam IV., & Innocentii similiter VIII. Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum nostrorum super hoc editas literas, certificare procurent, alioquin beneficia ipsa sic collata vacare censeantur eo ipso.

§.28. Ceterum quia difficile foret &c.

Fides transumptorum.

Forma autem juramenti, quod Notarii, Tabelliones, & Judices per dictos Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, & eorum quemlibet creandi præstabit, talis est:

§.29. Ego N. ab hoc antea, fidelis, & obediens ero Beato Petro, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac Domino Nostro D. Papæ N. suisque Successoribus canonice intransibus. Non ero in consilio, auxilio, consensu, vel facto, ut vitam perdant, vel membrum, aut capiantur mala captione; Consilium quod mihi, per se, vel literas, aut nuncium manifestabunt, ad eorum damnum scienter nemini pandam, si vero ad meam notitiam aliquid devenire contingat, quod in periculum Romani Pontificis, aut Romanæ Ecclesiæ vergeret, seu grave damnum illi immineret, illud pro posse meo impediam, & si hoc impedire non potero, procurabo bona fide id ad notitiam D. N. Papæ perferri. Patrum Romanum, & regalia S. Petri, ac jura ipsius Ecclesiæ specialiter, si qua eadem Ecclesiæ, in Civitate, vel terra, de qua oriundus sum, habeat, adiutor eis pro ad defendendum, & retinendum, seu etiam recuperandum contra omnes homines. Tabellionatus officium fideliter exercebo. Contractus in quibus exigetur consensus partium, fideliter faciam, nil addendo, vel imminuendo sine voluntate partium, quod substantiam contractus immutet. Si vero in conficiendo aliquid instrumentum, unius solius partis sit requirenda voluntas, hoc ipsum faciam, ut scilicet nil addam, vel minuam, quod mutet facti substantiam, contra ipsius voluntatem instrumentum non conficiam de aliquo contractu, in quo sciam intervenire, seu intercedere vim, vel fraudem. Contractus in Protocollo redigam, & postquam in Protocollo redigero, malitiose non differam contra voluntatem illius, vel illorum, cujus, seu quorum est contractus, super eo conficere publicum instrumentum, salvo meo iusto, & consueto salario. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Forma juramenti.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 6. Aprilis 1551., Pontificatus nostri anno II.

Dat. P. A. II. 6. Aprilis.

Vifi.

XV.

Visitatores carcerum Almæ Urbis, pauperibus carceratis dilationes dare, sed ad eorum fidejussorum extendere non possint.

Facultates istorum Visitorum tradit Paul. III. in Constitut. LIX. Ad onus sup. fol. 236. Et de hac materia notari sup. in Clem. VII. Constitut. XVI. Cum ex multorum, fol. 63.

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Causa hujus Constitutionis.

Cum nuper ex rationabilibus causis quibuscumque Romanæ Curie Judicibus, & aliis personis quacumque dignitate, & auctoritate fungentibus, ne aliquas moratorias, dilationes, aut salvos conductus, seu significationes, vel quovis alio nomine nuncupatas gratias, concedere quovis pretextu, vel occasione audeant, & sub excommunicationis late sententiæ poena præceperimus, verum quod carcerum Visitorum miserabilibus personis carceratis dumtaxat, si eis ex relatione judicis ad cuius instantiam carcerata fuerint, suis creditoribus satisfacere non posse confiterentur, postquam carcerem per aliquod notabile temporis spatium sustinuerint, aliquam moderatam dilationem eorum arbitrio, sub cautione de se representando, & non alias concedere possint, voluerimus: prout in Motu proprio desuper manu nostra signato primo, & deinde innovato latius continetur. Et quandoque, ut accepimus, præfati Visitorum dilationes per eos carceratis hujusmodi concessas, etiam illorum fidejussoribus suffragare debere decreverint, quod quidem valde absurdum, & inconveniens videtur, cum non ob aliud fidejussores accipiantur, nisi ut si principalis debitor tempore convento solvere nequeat, illi persolvant conventiuntque sit, ut illi, qui pro debitore promiserunt, eum expectent, quam creditor, qui ipsorum fidejussorum fidem est secutus, aliter debitori non crediturus.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.1. Idcirco Nos motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Motum proprium nostrum prædictum, iterum si opus sit, innovamus, illique adden. Apostolica auctoritate eisdem Visitoribus carcerum, ut dilationes hujusmodi non nisi carceratis dumtaxat, ac modo, & forma præmissis servatis, concedant, neque illas aliquo modo ad eorumdem carceratorum fidejussores extendant, aut illis suffragari quovis modo decernant, præcipimus, & mandamus.

Annulatio aliter gestorum.

§.2. Et si aliqua decreta per eos in favorem aliquorum qui carcerati non fuerint, seu etiam carceratorum, contra formam prædictam, aut eorum fidejussorum, aut quovis alios, præter, & contra intentionem nostram fieri forsitan contigerit, illa nulla, invalida, & irrita esse, & nemini suffragari debere.

Deputatio executorum.

§.3. Ac illis non obstant, sed penitus re-

jectis, dilectum filium nostrum, & Curie causarum Camera Apostolicæ generalem Auditorem, & alios Romanæ Curie judices, ad executionem contra eos, in quorum favorem facta extiterint, omnes, & singulos, ac si illa nullatenus emanassent, procedere posse, & debere decernimus.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

Placet Motu proprio. I.

Papæ subscripto.

XVI.

Cursores Papæ, & Mandatarii aliarum Curiarum Almæ Urbis, in quibus causis citare, intimareque &c. possint.

Ad hoc habet Alexand. VI. & Jul. II. & Clement. VII. Constitutiones relativas super in eisdem Clement. Const. XXXVIII. Accipimus, fol. 77. Et quod Mandatarii possint citare in causis Capitolinis, exceptis per commissiones a principio in illo foro commissis, de clavis Statutum Urbis cap. 51. in notis.

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cum ea firmiter illibata persistant, quæ frequentiori sunt Apostolico præsidio pro tempore stabilita.

Exordium.

§.1. Nos singulas præinsertas, ac desuper respective confectas, & consiciendas literas, ac prout illas concernunt, omnia, & singula in eis contenta, & inde secuta quæcumque, ex certa scientia nostra, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, cum opportuna, si opus sit, juris, & facti, ac quarumcumque solemnitate, etiam requisitarum forsitan omisissarum defectuum supplementatione, approbamus, confirmamus, & innovamus, ac inviolabiliter observari: Necnon modernis, & pro tempore existentibus nostris, & ejusdem Romani Pontificis Curforibus suffragari, eosque illis omnibus, uti, & gaudere, nec desuper per quoscumque quavis auctoritate, præminentia, aut superioritate fungentes, molestari, perturbari, impediri, aut inquietari, vel eis in aliquo præjudicari, sicque per quoscumque judices &c. sublata &c. irritum quoque &c. decernimus.

Confirmatio Const. indicatarum in rubrica.

§.2. Necnon prout illis concessa sunt, in omnibus, & per omnia de novo concedimus.

Innovatio extinguentem.

§.3. Insuper ut de cetero perpetuis futuris temporibus in quibusvis causis, tam Capitolii, & Ripæ, ac Ripetta, necnon Turris Nonæ, & de Sabellis, ac Burgi S. Petri, quam quibusvis aliis Almæ Urbis Curie sive Tribunalibus, in quibus commissiones aliquas, manu, vel de mandato nostro signatas presentari contigerit, etiam si cause ipsæ ordinariè inchoatæ extiterint post ipsarum commissionum presentationem, citationes, & alia quæ inde sequuntur, per alios quam eosdem Cursores fieri non possint, neque valeant. Sed dicti Cursores, citationes, & alia

Cursores tantum erunt in causis commissis etiam a principio Ordinaris non Capitolinis.

Prohibitio a-
liter faciendi,
& contrave-
nientium pec-
na.

Exemptorum
deputatio.

Clausula de-
rogatoria.

Papa subfr.
Repetitio
clausularum.

alia, quæ inde sequuntur, in ipsi curiis, & earum qualibet, etiam si causæ, in, & pro quibus citationes, & alia fieri contigerit, commissariæ non fuerint, ad partium, pro quibus citationes, & alia hujusmodi fieri, instantiam facere, & exequi possint, & valeant. Et solummodo mandatarii dictarum prænominatarum curiarum in causis ordinariis in tribunalibus ipsarum curiarum prænominatarum, quarum mandatarii existunt, tantum citationes faciendi potestas remaneat, statuimus, & ordinamus.

§.4. Districtius inhiben. quibusvis dictarum curiarum, & cujuslibet ipsarum mandatariis, & notariis, ac aliis personis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis majoris sententiæ, a qua non nisi per Nos absolvi possint, ac privationis officiorum, & beneficiorum, si quæ obtinent, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinere, penis, ne statuto, & ordinationi nostris hujusmodi in aliquo contravenire quomodolibet audeant, vel præsumant. Ac decernentes, citationes per alios quam præfatos Curiores in causis ipsis commissariis, etiam si a principio ordinariæ inchoatæ fuerint, de cetero in dictis, & aliis quibuscumque tribunalibus, & in quavis instantia faciendi, & processus, & actus quoscumque illarum vigore formandos nullos, inanes, & invalidos, nulliusque roboris, & momenti fore, sicque per quoscumque &c. decernimus.

§.5. Mandantes causarum Camere Apostolicæ generali Auditori, Governatori, ac Senatori, modernis, & pro tempore existentibus, ut præmissa omnia, & singula perpetuo, sub præfatis, & quibusvis aliis censuris, & penis eorum arbitrio moderandis, & applican. perpetuo inviolabiliter observari faciant.

§.6. Non obstant. quibusvis literis sel. rec. Pauli Prædecessoris nostri, ac quibusvis reformationibus, ac aliis dictarum curiarum statutis &c. stabilimentis, usibus, & naturis, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illi, & præfato Senatori, ac Populo Romano, & illius Conservatoribus, ac mechanicarum, & aliarum artium, ac mercatorum Urbis Consulis, necnon Basilicarum, & aliarum Ecclesiarum Urbis Archipresbyteris, & Canonis, aliisque personis, etiam motu simili &c. in præjudicium seu contra formam, præmissorum sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis etiam per Nos quomodolibet concessis &c. quibus omnibus, & singulis &c. etiam si de illis &c. tenores &c. hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Placet Motu proprio I. §.7. Et cum absolutionem a censuris, ad effectum &c. Et cum approbatione, confirmatione, innovatione, nova concessione, decreto, statuto, ordinatione, derogatione & aliis, de, & pro omnibus prædictis, quæ hic pro sufficienter repetiti habeantur

latissime extendendis. Cum opportuno decreto, quod præfens Motus proprius, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu, notari seu impugnari nullatenus possit: sed illi stari, & secundum hujusmodi Motum proprium nostrum judicari, & interpretari, & definiri debeat.

§.8. Et quod sola præfentis signaturæ nostra sufficiat, & ubique fidem faciat, in iudicio, & extra, quacumque regula contraria non obstante.

§.9. Ac illius transumptis manu alicujus notarii Curie causarum dictæ Camere, subscriptis, & sigillo ipsius Curie Auditoris munitis, in iudicio, & extra stari debeat, ac plenaria fides adhibeatur. Ac cum decreto, quod præfentium, aut illius transumptis copia affixæ in valvis curiarum præfatarum, aut aliorum locorum publicorum perinde arctent, & afficiant, ac si personaliter intimatæ forent.

§.10. Et de confirmatione, decreto, statuto, inhibitione, & aliis præmissis, remanente Mandatariorum Curie Capitoli tantum exercitio, quoad causas ordinarias etiam si in eis postmodum aliquas commiffiones præfentari contingat.

Dat. Romæ apud S. Petrum, VI. idus Julii, Anno secundo.

XVII.

Declaratio, & extensio auctoritatis Collegii Fabricæ Basilicæ S. Petri de Urbe, in exequendis donationibus inter vivos ad pias causas factis, & fiendis, & in applicanda quinta earum parte dictæ Fabricæ.

Alia de materia hujus Collegii, & Fabricæ indicavi tibi in Constit. XLIX. Clem. VII. Admonet sup. fol. 109.

JULIUS PAPA III.

Dilectis filiis Oeconomo, & Præfeto Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Accipimus vos in prosecutione exactionis relictorum ad pias causas factorum, & aliorum Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe per sel. record. Julium II., Leonem X., Adrianum VI., Clementem VII. & Paulum III. Rom. Pont. prædecessores nostros applicatorum, & per Nos confirmatorum, multas etiam invenisse donationes inter vivos factas, in quibus nonnulli introitus, census, redditus, proventus, stabilitia, & mobilia, bona, ac res aliæ diversis Ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, locis, & personis piis, & pro donatorum, seu aliorum animabus donata, & pie elargita reperuntur, quæ adhuc inexecuta, & non satisfacta remanent. Quodque tam hæredes, & fideicommissarii dictorum, & aliarum personarum, quæ ad hujusmodi bonorum satisfactionem de jure tenentur, commissio-

Sola signaturæ
sufficit.

Exemplorum
fides.

Declaratio
pro Mandatariorum.

Dat. P. An. II.
8. Julii.

Causa hujus
Cōstitutionis.

Nobis factæ conantur opponere, & contraire sub prætextu, quod jurisdictio vobis per prædecessores præfatos, & Nos super hujusmodi relictorum exactione concessa, ad donationes inter vivos factas minime se extendit, & ita pias donatorum præfatorum dispositiones violare nituntur.

§.1. Nos igitur ut par est, in præmissis opportune providere volentes, ad tollendas omnes dubietates, exceptiones, & oppositiones, per præfentes declaramus, nostræ intentionis fuisse, & esse, ut donationes inter vivos, & ad pias causas tantum factæ, & quæ pro tempore fieri contigerit, per vos, & a vobis pro tempore substitutos exequerentur. Et quinta pars bonorum, & rerum in eis donatorum, ad opus dictæ Fabricæ converteretur, & quatenus opus sit, vobis, & substitutis præfatis tenore præfentium, de novo, ut omnes, & quascumque donationes inter vivos, in quibus aliqua bona (quæ ad donationem hujusmodi tenores hic pro expressis haberi volumus) ad pias causas a donatoribus donata, & elargita fore reperieritis, viis, & remediis in vestris commissio-

§.2. Et sic in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Et si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dicti Prædecessores, & Nos, in singulis eorum, & nostris commissio-

§.4. Verum quia difficile foret, præfentes literas ad singula quæque loca, ubi opus foret, deferri, volumus, ut earum transumptis manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, & extra, quæ adhiberetur præfentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die ultima Julii millesimo quingentesimo quinquagesimo primo, Pontificatus nostri anno II.

Dat. P. A. II.
31. Julii.

Clausula su-
blata.

Clausula de-
rogatoria.

Fides danda
transumptis.

Lusitanie Reges perpetui Militie Avifensium Administratores, & Magistri constituuntur.

JULIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Præclara Charissimi in Christo filii nostri Joannis Portugallie, & Algarbiorum Regis illustris, & suorum in Portugallia, & Algarbiorum hujusmodi Regnis Prædecessorum erga hanc Sanctam Sedem merita, necnon sincera fides, & singularis devotio, quibus idem Joannes Rex in nostro, & dictæ Sedis conspectu clarere dignoscitur, promerentur, & Nos quodammodo compellunt, ut illa prædicto Joanni, & pro tempore existenti Portugallie, & Algarbiorum Regi favorabiliter concedamus, per quæ diffensionibus, & odiis, quæ inter personas Regnorum hujusmodi exoriri possent, occurratur, ac eorumdem Regnorum quieti, & tranquillitati consulatur.

§.2. Dudum siquidem S. Jacobi de Spata, sub S. Augustini, & de Avis sub S. Benedicti Regulis in dictis Regnis Militiarum Magistratibus per obitum quondam Georgii olim ipsarum Militiarum Magistri, seu Administratoris extra Romanam Curiam defuncti, seu alias certo modo vacantibus, Nos considerantes Magistratus prædictos diversa castra, Terras, Villas, loca, & arces eis a clare memorie Portugallie Regibus, & aliis sæcularibus personis, ut plurimum donata, in quibus Magistratus ipsos pro tempore obtinentes jurisdictionem exercent, & plurimum Præceptoriarum pinguis redditibus dotatarum, & collationem habere, & propterea tam pro justitia in castris, Villis, Terris, & locis eisdem perfecte administranda, ac arcibus prædictis ad Regna prædicta ab infidelibus, & perverforum conatibus defendendum, ac in pacis dulcedine conservandum diligenter, & fideliter custodiendis, necnon Præceptoris ipsis personis benemeritis, præsertim contra Christiani nominis hostes dimicantibus, plurimum expedire, ut Magistratus prædicti personæ Regibus ipsis, & illorum incolis grata, & accepta per quam nedum in juribus suis conservari, verum etiam adaugeri possent, committeretur, ac sperantes, quod dictus Joannes Rex, quod Justitia zelator, & Orthodoxæ Fidei acerrimus defensor eatenus fuerat, & tunc existeret, ac Christiani nominis hostes, tam in Africa, quam in partibus Indie Orientalis, & Ethiopie, continuis bellis, cum intolerabilibus expensis laceßere non desinebat, & incolas inibi commorantes ad verum luminis cognitionem reducere magnopere studebat, Magistratus ipsos, prout Militiam Jesu Christi Cisterciensis Ordinis, cujus idem Joannes Rex Administrator perpetuus per Sedem prædictam deputatus existeret, eatenus laudabiliter, & prudenter rexerat, feliciter, & tranquille gubernarat, illisque

Ex Henrici
Ord. Cister-
ciens. p. 516.

Joannis Lusitanorum Regis, ejusque Prædecessorum erga Sedem Apostolicam fides, & singularis devotio.

Avifensium Ordo noster Opus Castri Sc. a Regibus, & infidelibus donatus.

Joannis Regis præclara gesta in Africa, & aliis Orientalibus partibus pro Religione Christiana dilacanda.

posset